

Γιώργος Ξηροπαΐδης
Καθηγητής Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών
Διάλεξη με θέμα:

**"Από τη σκοπιά του πρώτου προσώπου. Η απάντηση της φαινομενολογίας στον
νατουραλισμό (Dennett)"**

Σημείωμα του ομιλητή

Θα περιοριστώ στην κριτική της φαινομενολογίας στον νατουραλισμό. Θα χρησιμοποιήσω ως βάση τις ενστάσεις που διατυπώνει ο Dennett στο βιβλίο του *Consciousness explained* κατά της φαινομενολογίας, την οποία κατανοεί ως παραλλαγή του καρτεσιανισμού, καθώς φαίνεται να ξεκινά από την ιδέα μιας δήθεν προνομιακής προσέγγισης των συνειδησιακών φαινομένων από την οπτική γωνία του πρώτου προσώπου. Θα συνδέσω επίσης τις ενστάσεις αυτές με συναφείς απόψεις που έχει διατυπώσει ο Donald Davidson στο γνωστό του άρθρο για την ιδέα του εννοιολογικού σχήματος.

Θα προσπαθήσω να δείξω ότι η απάντηση της φαινομενολογίας συναρτάται με μια επανεξέταση του ρόλου που παίζει η έννοια του αναστοχασμού (Reflexion) στη μεθοδική διερεύνηση των συνειδησιακών ενεργημάτων. Θα αξιοποιήσω εν προκειμένω και τις απόψεις που διατυπώνει ο Heidegger το 1919 στην παράδοση που έδωσε με τίτλο *Die Idee der Philosophie als Urwissenschaft* (GA 56/57), όπου ο αναστοχασμός κατανοείται ως ερμηνευτική διαδικασία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Martin Heidegger, *Zur Bestimmung der Philosophie*, GA 56/57

Edmund Husserl, *Ideen zu einer reinen Phänomenologie und phänomenologischen Philosophie*, Husserliana III/1

Daniel Dennett, *Consciousness explained*

Donald Davidson, *Inquiries into Truth and Interpretation*

McDowell, *Having the world in view*

McDowell, *Mind, Value, and Reality*

Steven Crowell, *Normativity and Phenomenology in Husserl and Heidegger*

Theodore Kisiel, *The Genesis of Heidegger's Being and Time*